

Banana Panama Tree Disease

Fusarium oxysporum (advanced stage)

Ito ang mas malalang yugto ng Fusarium Wilt kung saan tinatamaan na ang buong puno. Nagkakaroon ng brown discoloration sa loob ng stem at biglang pag-collapse ng halaman. Halos imposible nang mailigtas ang puno kapag umabot sa ganitong stage. Tumitira ang fungus sa lupa kaya nananatili ito nang maraming taon.

Origin: Panama

Kailan Lumalabas: Dry season (mas pansin ang wilt)

Symptoms

- **Brown streaks sa loob ng stem:** Kapag hiniwa ang pseudostem, makikita ang brown na linya sa vascular tissue. Ibig sabihin ay sira ang daloy ng tubig sa buong halaman.
- **Pag-collapse ng buong halaman:** Biglaang pagyuko o pagbagsak ng buong puno kahit hindi tuyo ang lupa. Halos wala nang kakayahan ang stem na magdala ng nutrients.
- **Hindi pagbuo ng normal na bunga:** Kung magbunga man, maliit at kakaunti ang saging. Madalas hindi umaabot sa tamang maturity ang bunch.

Gamot / Kontrol:

- **Strict quarantine at eradication:** Kailangang alisin at sirain ang infected plants dahil sobrang agresibo ang TR4 at walang existing chemical cure.
- **Lupa disinfection (lime o soil treatment):** Bahagyang nakakabawas sa survival ng fungus ngunit hindi ganap na nakakatanggal.
- **Resistant varieties (Cavendish GCTCV series):** Ang pinakamabisang proteksyon dahil hindi madapuan ng TR4.

